THE MAN WHO SAW ME

Ferdinando Frega

GILLETTE: DE MAN DIE MIJ ZAG

Ik heb nooit het geluk gehad een mentor te hebben.

In de eerste zevenentwintig jaar van mijn leven kwam ik bijna uitsluitend vrouwen tegen. Vrouwen van elk temperament, elke gevoeligheid, elk intellectueel en menselijk formaat. Misschien wilde het leven me gewoon herinneren aan een elementaire waarheid: ook ik was de zoon van een vrouw. En wat voor een zoon.

Toen kwam 1992.

Een politieke campagne, opgebouwd rond een ondernemer uit Cosenza uit het onderwijs, die later tegen alle verwachtingen in lid van het Italiaanse parlement zou worden, veranderde de loop van veel dingen. Niet door de politiek zelf, maar door de mensen die ik de kans kreeg te ontmoeten. Zij waren het die de deur naar de mogelijkheden openden.

Ik was een nieuweling in een wereld die op het erbij horen was gebouwd. Niemand begreep waar ik vandaan kwam.

De vraag was altijd dezelfde.

“Waarom heeft niemand hem ingewijd? Waarom heeft niemand hem onder zijn vleugels genomen?”

Ze zagen me als een ruwe steen waaraan nog niemand had gewerkt.

Uit verschillende richtingen kwamen uitnodigingen, toenaderingen, voorstellen. Ze kwamen vaak uit kringen die weinig te maken hadden met cultuur, geschiedenis of echte innerlijke groei. Het waren werelden die draaiden op onderdanigheid, overheersing en de pure uitoefening van macht.

Ik bekeek ze met respect, maar van een afstand.

Er waren zalen die ik niet wilde betreden.

En ik betrad ze niet.

Toen kreeg ik op een dag een telefoontje.

Het was Gino Domanico, een echte meester van het leven.

Een universiteitsprofessor die ervoor had gekozen zich aan het onderwijs te wijden; hij bezat die zeldzame elegantie in communicatie die je niet kunt aanleren en niet kunt nabootsen. Na maar een paar ogenblikken gesprek begreep ik iets wat me toen absurd leek en wat ik vandaag nog geloof:

Ik had zojuist de man ontmoet aan wie ik een belangrijk deel van mijn groei zou toevertrouwen.

Hij nodigde me uit voor een diner.

Het was nooit een hofmakerij, en ook geen formele les. Gino had een bijzondere gave: hij kon zielen en geesten lezen. De mijne was voor hem waarschijnlijk een open boek.

Hij heeft nooit uitgelegd wat zijn rol was, noch uit welke traditie hij kwam. Hij liet me alleen een zin na die ik nooit ben vergeten:

“Op een dag, wanneer je me echt ziet, met of zonder de schermen, zul je weten wie ik ben en waar ik ben.”

Zelfs als nieuweling begreep ik de betekenis van die woorden.

Ik was een man die aanklopte bij de deur van een tempel en om licht vroeg. Geen materieel licht, want geen van ons beiden werkte voor een elektriciteitsbedrijf, maar het soort licht waardoor een mens zichzelf duidelijker kan zien.

Gino maakte het eerste gebaar van welkom.

Toen kwam Tonino.

Hij was een van de meest gerespecteerde figuren binnen de instelling en observeerde me maar korte tijd voordat hij dezelfde vraag stelde die ik al zo vaak had gehoord.

“Waarom heeft niemand hem eerder gezien? Waar is hij al die jaren geweest?”

Het antwoord was eenvoudig.

“Hij werkt in Cosenza. Hij is geboren in Reggio Calabria. Hij kent de halve wereld. De mensen geven om hem. En hij is een van ons. Het enige verschil is dat hij na zijn katholieke doop nooit andere inwijdingen heeft ontvangen.”

Dat antwoord was genoeg.

Ik mocht beginnen, op de juiste wijze en op het juiste moment, aan het pad dat is voorbehouden aan de Zonen van de Weduwe.

Vanaf dat moment heeft Gino nooit mijn hand vastgehouden.

Dat hoefde ook niet.

Zijn blik en een paar woorden waren genoeg. Bij hem kon een stilte meer onderricht bevatten dan een boek van vijfhonderd pagina’s.

Toen brak de dag aan.

Ik vond hem daar tussen de banken.

Zwijgend. Bijna streng.

De plaats vereiste een bijzondere houding, eerst innerlijk, dan uiterlijk.

Tijdens een korte pauze in de ruimte buiten de Kamer van Overdenking, de Zaal der Verloren Stappen, stonden we naast elkaar. Hij kwam naar me toe zonder veel te zeggen. Toch voelden we op dat moment allebei dezelfde emotie.

Een emotie die nooit is vervaagd.

Drieëndertig jaar later is ze er nog steeds.

Misschien omdat sommige ontmoetingen niet tot het verleden behoren.

Ze blijven ons inwijden, elke keer dat we ze ons herinneren.

TFA

Ferdinando Frega

PS

Na het schrijven van dit verhaal had ik het gevoel dat er een echt stukje van het mozaïek ontbrak. Een paar uur nadenken in de nacht waren genoeg om te begrijpen wat het was.

Die zomer verbleef Gino in zijn villa aan zee. Hij had me meerdere keren uitgenodigd om hem te bezoeken en op een avond vond ik eindelijk de gelegenheid om bij hem aan te kloppen.

Hij ontving me met een genegenheid die ik nooit ben vergeten, en bij die gelegenheid leerde ik Teresa kennen, de vrouw van zijn leven.

Ze was jong, elegant en van nature innemend. Ze hoorde niet bij het soort mensen dat indruk op anderen wil maken. Een paar minuten waren genoeg om een levendige intelligentie te bespeuren, samen met een zeldzaam vermogen om de persoon tegenover haar te begrijpen.

Ze werkte in het bankwezen en bekleedde een verantwoordelijke functie. In de jaren daarna hoorde ik opvallend gelijke opmerkingen van vrienden en collega's die haar goed kenden: Teresa bezat een ongewone intuïtie en een buitengewoon vermogen om de betrouwbaarheid van mensen bijna meteen in te schatten.

Er ontstond vanzelf een band tussen ons.

Het was gemakkelijk te begrijpen dat we allebei veel gaven om dezelfde persoon. Natuurlijk op verschillende manieren, maar met dezelfde onderliggende genegenheid.

Ik had een zus van het hart gevonden om voor te zorgen. Ze heeft zulke dingen nooit onder woorden gebracht, maar ik had vaak het gevoel dat zij iets soortgelijks had herkend.

Die ontmoeting had echter een nog belangrijker gevolg.

Ze bevestigde een overtuiging die de tijd nooit heeft weerlegd: een goede mentor openbaart zich bijna altijd door de ogen van de vrouw die naast hem loopt. Zij vervangt de moeder niet en wordt ook niet met haar verward. Zij maakt het menselijke portret van de man compleet.

En mijn mentor was een van die mannen.

Met vriendelijke groet,
Ferdinando Frega